

تأثیر وابستگی به اینترنت بر وضعیت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اراک بهار ۸۸

ابوالفضل محمد بیگی^{۱*}، علی قضاوی^۲، نرگس محمد صالحی^۳، فرهاد قمری^۴، عاطفه سعیدی^۵

۱- مربی، دانشجوی دکترا اپیدمیولوژی، گروه بهداشت عمومی، دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران

۲- مربی، کارشناس ارشد ایمنی شناسی، گروه ایمنی شناسی، دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران

۳- کارشناس ارشد اپیدمیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران

۴- مربی، کارشناس ارشد بهداشت حرفه ای، گروه بهداشت حرفه ای، دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران

۵- کاردان بهداشت عمومی، دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران

تاریخ دریافت ۸۸/۴/۱۳، تاریخ پذیرش ۸۸/۵/۱۷

چکیده

مقدمه: امروزه اعتیاد به اینترنت یکی از مشکلات معمول می‌باشد که به صورت استفاده نادرست از کامپیوتر و اطلاعات اینترنت تعریف می‌شود. در دانشجویان معتاد به اینترنت انواع متفاوتی از مشکلات مرتبط با تحصیل ایجاد می‌شود. این پژوهش به منظور تعیین تأثیر وابستگی به اینترنت بر وضعیت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اراک در سال ۸۸ انجام گردید.

روش کار: در یک مطالعه مقطعی - تحلیلی بر روی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اراک در بهار ۸۸ که حداقل یک ترم از کل دوره تحصیل را گذرانده بودند، ۴۲۶ نفر با روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تناسبی و اتفاقی وارد مطالعه شدند. جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از پرسش‌نامه استاندارد اعتیاد به اینترنت یانگ انجام شد و پس از ورود داده‌ها به کامپیوتر با نرم افزار SPSS در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

نتایج: میانگین و انحراف معیار سنی، معدل و نمره اعتیاد به اینترنت آزمون یانگ شرکت کنندگان به ترتیب برابر با 20.95 ± 1.41 و 16.13 ± 1.38 و 32.74 ± 14.52 به دست آمد. وابستگی به اینترنت با تعداد واحدهای افتاده، تعداد واحدهای گذرانده، افت معدل کل در ترم‌های اخیر، ترم تحصیلی و مشروطی در طول دوره تحصیل ارتباط معنی‌داری نشان داد ($p < 0.05$). اما با رشته، مقطع و دانشکده محل تحصیل مرتبط نبود ($p > 0.05$).

نتیجه گیری: از آنجا که وابستگی به اینترنت می‌تواند وضعیت تحصیلی دانشجویان را دچار تزلزل نماید و سبب کاهش معدل و افت تحصیلی آنها گردد تلاش جهت جلوگیری از هدر رفتن فرصت‌های مفید دانشجویان ضروری است.

واژگان کلیدی: اعتیاد، اینترنت، دانشجویان، وضعیت تحصیلی

*نویسنده مسئول: اراک، میدان بسیج، دانشگاه علوم پزشکی اراک، دانشکده پیراپزشکی، گروه بهداشت عمومی

Email: amohamadbeigi@yahoo.com

مقدمه

فن آوری اطلاعات امکانات فراوانی در عرصه‌های علمی- اجتماعی- اقتصادی ایجاد نموده است که دسترسی به اینترنت از شاخص‌های مهم آن محسوب می‌گردد (۱) اینترنت یک سیستم عظیم و جهانی متشکل از انسان، اطلاعات و رایانه است و یکی از مهم‌ترین ابزارهای دسترسی به یافته‌ها در عصر اطلاعات به شمار می‌رود (۲، ۳) و در حال حاضر به شکل‌های مختلف از جمله پست الکترونیکی، تبادل مقاله‌های علمی، صفحه‌خانگی درسی، اتصال به پایگاه وب آموزش الکترونیکی و غیره در محیط‌های علمی و دانشگاهی استفاده می‌شود (۳).

استفاده از اینترنت در دانشگاه‌ها و محیط آموزشی سبب شده تا دانشگاه‌ها و موسسات پژوهشی در ایجاد زیر ساخت‌های اطلاع رسانی و ایجاد شبکه‌های درون سازمانی و اتصال به شبکه جهانی در ایران و جهان پیش گام باشند (۴). این روش امروزه روشی عادی و معمول در دانشگاه‌ها برای انجام امور ناشناخته است و دستیابی سریع و راحت به اطلاعات را فراهم کرده است. هم‌چنین براساس برآوردها در سال ۲۰۰۱ حدود یک میلیارد و نیم نفر از اینترنت استفاده می‌کردند (۵).

وابستگی به اینترنت موضوع جالب و تازه‌ای است که در سال‌های اخیر به عنوان اعتیاد رفتار محور مورد توجه قرار گرفته است (۴). هرچند رایانه و اینترنت کمترین منبع مورد استفاده هستند ولی می‌توان ادعا کرد که اینترنت به عنوان ابزاری برای هر فرد و در هر رشته تخصصی است که او را قادر می‌سازد تا در تمام دنیا با همکاران خود ارتباط برقرار کرده و به تبادل اطلاعات بپردازد (۶).

یانگ معتقد است که واژه معتاد برای کاربران اینترنت هم به کار گرفته می‌شود، زیرا نشانه‌های اعتیاد به اینترنت همان ویژگی‌هایی را دارد که در اعتیاد به الکل و سیگار دیده می‌شود (۷). معتادین شدید به اینترنت اغلب با اتصال به اینترنت از فیلم، موسیقی، کارتون، بازی‌های رایانه‌ای، سایت‌های اجتماعی و گفتگوی اینترنتی استفاده می‌کنند، در حالی که کاربران طبیعی در موقع اتصال از

اخبار، رویدادها، خرید، رزرو کردن و سایت‌های آموزشی و دانشگاهی بهره‌جویی می‌کنند. هم‌چنین معتادین به اینترنت از آن به صورت غیر هدفمند و در مکان‌های بسته و خصوصی استفاده می‌نمایند (۸).

اعتیاد به اینترنت در گروه سنی ۱۹-۱۵ سال در مقایسه با سایر گروه‌های سنی بیشتر و چندین برابر است. بین اعتیاد به اینترنت و احساس بیگانگی از خود و ابعاد آن و هم‌چنین با ویژگی‌های شخصیتی درون گرا و دارای رفتارهای احساسی ارتباط واضحی دیده می‌شود. در کاربران معتاد شدید بهره‌جویی از گفتگوی اینترنتی سه برابر کاربران است و هر چه از حالت طبیعی اعتیاد در کاربران پیش می‌رویم بهره‌جویی از فیلم، موسیقی، بازی و گفتگوی اینترنتی بیشتر می‌شود (۵). به هر حال امروزه اینترنت یک وسیله حیاتی برای بسیاری از مردم کشورها به شمار می‌رود و از این طریق اطلاعات ذی قیمتی به دست می‌آورند (۸).

پژوهش‌ها نشان می‌دهند کمیت و کیفیت استفاده از اینترنت در این گروه از کاربران با مدت و شدت استفاده از اینترنت و مهارت آنها در استفاده از رایانه مرتبط می‌باشد (۹، ۱۰). باید در نظر داشت که دانشگاه‌ها و از جمله دانشگاه‌های علوم پزشکی گروه قابل ملاحظه‌ای از استفاده کنندگان اینترنت را تشکیل می‌دهند (۱۱، ۱۲). این گروه از کاربران، اینترنت را یک منبع مورد اعتماد می‌دانند (۱۲، ۱۳) و آن را برای اهداف شخصی و حرفه‌ای خود مورد استفاده قرار می‌دهند (۱۴، ۱۵). با وجود این و علی‌رغم امتیازها و قابلیت‌های فراوان، اینترنت مشکلات جدی بسیاری را از جمله انبوه سازی و انفجار اطلاعات، ارائه تصویرها و مطالب ناهنجار و محرمانه نماندن اطلاعات (۸) از طریق چت روم‌های خصوصی ایجاد کرده است (۱۶).

دانشگاه‌های علوم پزشکی هر ساله میلیاردها تومان صرف خرید مقالات تمام متن و سایر مجموعه‌های پزشکی می‌نمایند و این در حالی است که استفاده از آنان در مراکز علمی بسیار پایین بوده و در بین دانشجویان نیز کمتر از اساتید می‌باشد به طوری که مقدار متوسط هزینه برای هر

مقاله تمام متن خارجی بین ۱ تا ۳۰ دلار برآورد شده است (۱۷). اما عدم استفاده صحیح از اینترنت و جستجوهای کنجکاوانه دانشجویان به صورت بی هدف و بی برنامه نه تنها آنها را از رسالت اصلی اینترنت در دانشگاه دور می کند بلکه به دلیل ایجاد نوعی اعتیاد به اینترنت و صرف بیشترین زمان اوقات فراغت دانشجویان، می تواند تاثیر منفی بر عملکرد تحصیلی دانشجویان داشته باشد. بدین منظور مطالعه حاضر با هدف تعیین تاثیر وابستگی به اینترنت بر وضعیت تحصیلی و پیامدهای مثبت و منفی آن طراحی و اجرا گردید.

روش کار

پژوهش حاضر یک مطالعه مقطعی تحلیلی (cross sectional) است که بر روی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اراک در بهار ۸۸ انجام شد. گذراندن حداقل یک ترم از کل دوره تحصیل در دانشگاه، اشتغال به تحصیل در ترم جاری و رضایت جهت ورود به مطالعه از شرایط ورود به پژوهش بود. نمونه گیری به صورت دو مرحله ای و براساس روش طبقه ای تناسبی و اتفاقی (Haphazard) انجام شد تا تمام دانشجویان از هر رشته و مقطع تحصیلی شانس قرار گرفتن در نمونه را داشته باشند. به این ترتیب که ابتدا براساس تعداد کل دانشجویان هر دانشکده تعداد لازم برای نمونه مشخص شد و سپس براساس نمونه گیری اتفاقی افراد واجد شرایط وارد مطالعه شدند.

محاسبه حجم نمونه با استفاده از فرمول محاسبه حجم نمونه برای مطالعات شیوع و با در نظر گرفتن میزان شیوع در سایر مطالعات در جامعه دانشجویی حداقل برابر با ۳۶۱ نفر برآورد گردید که جهت افزایش دقت مطالعه ۴۲۶ نفر وارد مطالعه گردید. جامعه آماری این مطالعه کلیه دانشجویان مشغول به تحصیل خوابگاهی و غیر خوابگاهی در دانشگاه علوم پزشکی اراک می باشند که در هنگام جمع آوری داده ها جزء دانشجویان این دانشگاه محسوب شوند. بنابراین براساس لیست اسامی دانشجویان واجد شرایط، در هر مقطع تحصیلی، متناسب با حجم نمونه تعداد لازم انتخاب گردید و پس از مراجعه به آنان بر مبنای نمونه در دسترس، در صورت رضایت وارد مطالعه شدند.

جمع آوری داده ها با استفاده از پرسش نامه ساختار یافته سه قسمتی انجام گرفت. بخش اول شامل متغیرهای دموگرافیک دانشجویان از قبیل سن، جنس، ترم و رشته تحصیلی، میزان مهارت در استفاده از اینترنت و رایانه، استفاده از سایت های مختلف و هدف از جستجوی اینترنتی و ... گنجانده شده بود. بخش دوم شامل متغیرهای مرتبط با وضعیت تحصیلی دانشجویان از جمله معدل، تعداد واحدهای گذرانده شده، داشتن مشروطی یا واحدهای افتاده و ... است که متغیرهای این دو قسمت پرسش نامه از بررسی متون مختلف استخراج شده است. بخش سوم شامل نسخه فارسی پرسش نامه استاندارد و پایای سنجش اعتیاد به اینترنت یانگ بود که براساس نتایج مطالعه درگاهی و رضوی از اعتبار و پایایی خوبی (ضریب پایایی مساوی با ۰/۸۸) در ایران برخوردار بوده است (۴). این پرسش نامه مبتنی بر تعداد ۲۰ سؤال بر مبنای مقیاس ۵ تایی لیکرت است که در آن پاسخگویان درخصوص هر یک از سؤالات مطرح شده بر مبنای طریقه نمره بندی و تفسیر آن با استفاده از راهنمای پرسش نامه، یکی از اعداد ۱ تا ۵ (هرگز = نمره ۱، به ندرت = نمره ۲، گاهیگاهی = نمره ۳، اغلب = نمره ۴ و همیشه = نمره ۵) را به عنوان معیار سازگاری با حالت خود انتخاب نمودند و پس از تعیین نمره نهایی، براساس استاندارد پرسش نامه و مطالعات قبلی (۴) از صفر تا صد، وضعیت کاربران مورد مطالعه به سه سطح (عادی = کمتر از ۲۱، وابستگی خفیف = ۲۱-۵۰ و وابستگی شدید = ۵۰-۱۰۰) تقسیم می گردد.

پس از جمع آوری داده ها، اطلاعات کدبندی و وارد نرم افزار آماری SPSS گردید و با استفاده از آزمون های کای دو و آزمون تی مورد تحلیل قرار گرفت. سطح معنی داری آزمون ها ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

نتایج

میانگین سنی دانشجویان 20.95 ± 1.41 ، معدل آنها 16.13 ± 1.38 و میانگین تعداد واحدهای گذرانده آنها 59.7 ± 3.3 واحد و میانگین نمره اعتیاد به اینترنت آزمون بانک آنها 32.74 ± 14.52 به دست آمد. از نظر ویژگی های

هم چنین نتایج نشان داد که اعتیاد به اینترنت با تعداد واحد افتاده، ساعت کار با رایانه و ساعت کار با اینترنت، معدل، ترم تحصیلی، مشروطی، سن استفاده از اینترنت برای اولین بار، نمره اعتیاد به اینترنت یانگ تعداد واحد افتاده، واحدهای گذرانده و استفاده از موتورهای جستجو رابطه معنی داری دارد اما با رشته، دانشکده، و مقطع تحصیلی دانشجویان رابطه معنی داری نشان نداد (جدول ۲ و ۳).

جدول ۱. مقایسه میانگین عوامل موثر بر وابستگی به اینترنت در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اراک ۱۳۸۸

P	دانشجویان عادی (درصد)	دانشجویان وابسته به اینترنت (درصد)	
<۰/۰۰۱	۲۷۹ (۶۷/۷)	۲۱ (۴۲)	جنسیت (مونث)
۰/۳۵۳	۲۳۱ (۵۸)	۳۱ (۶۲)	سن (بالای ۲۰ سال)
۰/۰۳۳	۲۷۱ (۷۱/۹)	۲۷ (۵۷/۴)	داشتن کامپیوتر شخصی (بلی)
<۰/۰۰۱	۱۹۵ (۴۸/۵)	۳۷ (۷۴)	استفاده از پست الکترونیک (بلی)
<۰/۰۰۱	۳۱۴ (۷۷/۷)	۲۸ (۵۶)	استفاده از تالار گفتگو (خیر)
۰/۲۵۷	۲۹۸ (۷۳/۴)	۳۴ (۶۸)	داشتن فعالیت پژوهشی به صورت مقاله یا طرح (خیر)

جدول ۲. ارتباط وابستگی به اینترنت با برخی ویژگیهای کمی تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اراک ۱۳۸۸

p	دانشجویان عادی میانگین (انحراف معیار)	دانشجویان وابسته به اینترنت میانگین (انحراف معیار)	
۰/۰۱۲	۴/۲۹ (۳/۷۹)	۸/۵۶ (۶/۳۳)	تعداد واحد افتاده
۰/۰۰۱	۱۶/۸ (۲/۲۸)	۵۱ (۲/۷۴)	سن استفاده از اینترنت
<۰/۰۰۱	۳۸ (۶/۵۵)	۵۲ (۱۴/۴۷)	نمره اعتیاد به اینترنت یانگ
۰/۰۰۲	۶۱ (۳۳/۱۲)	۴۵ (۲۹/۳۲)	واحدهای گذرانده
<۰/۰۰۱	۴/۲۷ (۳/۶۷)	۷/۳۳ (۴/۳۱)	ساعت کار با کامپیوتر
<۰/۰۰۱	۰/۷ (۳/۲۵)	۵ (۴/۱۹)	ساعت کار با اینترنت

جمعیتی ۶۴/۹ درصد (۳۰۰ نفر) دختر و ۳۵/۱ درصد (۱۶۲ نفر) پسر بودند. هم چنین ۷۶/۶ درصد (۳۵۴ نفر) از دانشجویان خوابگاهی و مابقی در منزل شخصی خود و یا والدین زندگی می کردند. ۲۹/۵ درصد (۱۳۴ نفر) در رشته های بهداشت، ۴۴/۵ درصد (۱۷۴ نفر) در رشته های پرستاری و مامایی، ۱۷/۶ درصد (۸۰ نفر) در رشته پزشکی و ۸/۴ درصد (۳۸ نفر) در رشته های پیراپزشکی مشغول به تحصیل بودند. هم چنین از نظر محل تحصیل ۱۴/۸ درصد (۶۸ نفر) در دانشکده پزشکی، ۳۵/۲ درصد (۱۶۲ نفر) در دانشکده پیراپزشکی و ۵۰ درصد (۲۳۰ نفر) در دانشکده پرستاری و مامایی مشغول به تحصیل بودند.

از کل دانشجویان مورد مطالعه ۳ درصد (۱۴ نفر) سابقه مشروطی داشتند و ۲۷/۲ درصد (۱۲۴ نفر) سابقه انجام فعالیت های پژوهشی را ذکر کرده بودند. هم چنین از کل دانشجویان ۴۴/۹ درصد (۱۹۱ نفر) معدل کل کمتر از ۱۶ در ترم های گذشته کسب کرده بودند که به عنوان دانشجویان ناموفق و بقیه به عنوان دانشجویان موفق مشخص شدند.

دانشجویان بیشتر از موتورهای جستجوی گوگل (۶۲/۴ درصد)، پابمد (۱۳/۶ درصد) و یاهو (۱۰ درصد) جهت کارهای اینترنتی و جستجوی مقالات استفاده می کرده اند. از کل شرکت کنندگان در مطالعه ۴۸/۴ درصد (۲۰۸ نفر) هدف از جستجوی اینترنتی را تحقیق جهت جستجوی مقالات، ۱۹ درصد (۸۸ نفر) سرگرمی، ۹/۱ درصد (۴۲ نفر) چک کردن پست الکترونیک، ۶/۵ درصد (۲۸ نفر) آگاهی از اخبار سیاسی، ورزشی و فرهنگی و ۵/۲ درصد (۲۴ نفر) دوست یابی ذکر کرده بودند.

نتایج ارائه شده در جدول ۱ نشان می دهد که داشتن کامپیوتر شخصی، استفاده از پست الکترونیک و استفاده از تالار گفتگو از عوامل موثر بر وابستگی به اینترنت بوده و به شکل معنی داری با اعتیاد به اینترنت رابطه دارند ($p < ۰/۰۵$)، اما داشتن فعالیت پژوهشی از جمله مقاله و یا طرح پژوهشی رابطه معنی داری با اعتیاد به اینترنت نشان نداد ($p > ۰/۰۵$).

جدول ۳. ارتباط وابستگی به اینترنت با برخی ویژگیهای کیفی تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اراک ۱۳۸۸

p	دانشجویان وابسته به اینترنت تعداد (درصد)	دانشجویان عادی تعداد (درصد)	
۰/۰۰۲	(۳۴/۷)۱۷	(۵۷/۷)۳۱۷	معدل بالاتر از ۱۶ (دارد)
۰/۶۰۳	(۴۶)۲۳	(۴۸/۸)۲۰۱	مقطع تحصیلی (کارشناسی)
۰/۱۹۰	(۳۶)۱۸	(۴۵/۵)۱۸۴	رشته تحصیلی (پرستاری)
۰/۵۳۹	(۴۶)۲۳	(۵۰/۵)۲۰۷	دانشکده (پیراپزشکی)
۰/۰۱۶	(۶۷/۴)۳۱	(۴۵/۶)۱۸۵	ترم تحصیلی (۲ و ۳)
۰/۰۱۲	(۹۰)۴۵	(۹۷/۸)۴۰۱	مشروطی (ندارد)
۰/۰۳	(۲۹/۷)۱۱	(۵۴/۷)۱۵۷	واحدهای گذرانده (بیش از ۵۰ واحد)
<۰/۰۰۱	(۴۶)۲۳	(۶۴/۵)۲۵۳	استفاده از موتورهای جستجو (Google)

بحث

براساس نتایج مطالعه حاضر مشخص شد که وابستگی به اینترنت با تعداد واحدهای افتاده در طول دوره تحصیل، تعداد واحدهای گذرانده، کم شدن معدل کل در ترم‌های اخیر، واحدهای گذرانده در طول تحصیل، ترم تحصیلی و مشروطی ارتباط معنی‌داری دارد به طوری که در کل سبب افت وضعیت تحصیلی دانشجویان می‌گردد، چرا که وابستگی به اینترنت و افزایش ساعات استفاده از رایانه و اینترنت، همان‌گونه که در نتایج این مطالعه نیز مشخص شد، بیشتر در دانشجویانی ایجاد می‌گردد که در خوابگاه و یا منزل به رایانه شخصی دسترسی دارند و از پست الکترونیکی و تالار گفتگو بیشتر استفاده می‌نمایند.

نتایج مطالعات اندکی که در خصوص وابستگی به اینترنت در جوامع دانشگاهی انجام شده است نیز با نتایج مطالعه حاضر نزدیک است. به عنوان مثال در مطالعه‌ای که توسط فورسون و همکاران در دانشجویان دانشگاه ویرجینیا انجام شد مشخص گردید که بین دختران و پسران در میانگین استفاده از اینترنت اختلافی وجود ندارد (۱۸). اما در مطالعه دنک و همکاران در چین (۱۹) و در مطالعه سی‌هان در ترکیه (۲۰) بین دو جنس اختلاف معنی‌داری دیده شد.

هم‌چنین زارع و همکاران در مطالعه‌ای با هدف نحوه استفاده پزشکان از اینترنت نشان دادند که بین داشتن رایانه و دفعات استفاده از اینترنت از نظر آماری ارتباط معنی‌داری مشاهده شد (۲۱). نتایج مشابهی نیز در مطالعه برادران و همکاران به دست آمد. هم‌چنین نشان دادند که بین ساعات کار با رایانه با میزان استفاده از اینترنت همبستگی معنی‌داری وجود دارد. مطالعه حاضر ارتباط معنی‌داری را بین وابستگی به اینترنت و رشته و مقطع تحصیلی و دانشکده محل تحصیل نشان نداد. اما در مطالعه برادران و همکاران بین رشته تحصیلی و مقطع تحصیلی با میزان استفاده از اینترنت همبستگی معنی‌داری وجود داشت. علاوه بر آن نشان دادند که دانشجویان مقطع دکتری استفاده بیشتری از اینترنت نسبت به سایر دانشجویان داشته‌اند (۲۲).

یانگ نیز در تحقیقات خود دریافت ۵۸ درصد دانش‌آموزان پس از استفاده زیاد از حد اینترنت در عادات‌های مطالعه خود دچار افت شدند و نمرات آنها به طور قابل ملاحظه‌ای کاهش و میزان غیبت‌های این دانش‌آموزان افزایش یافت. اگر چه شایستگی‌های اینترنت این ابزار را به عنوان یک وسیله ایده آل آموزشی قرارداد است، اما دانش‌آموزان به جای انجام فعالیت خلاقانه، اغلب در سایت‌های نامربوط، اتاق‌های گپ، سرویس‌های دوستان نام‌ای و نرم‌افزارهای بازی به گشت و گذار می‌پردازند (۲۳). هم‌چنین تحقیقات نشان داده‌اند که استفاده بیش از حد تا دیر وقت از خطوط اینترنت دانشگاه، دانشجویان را با خطرات استفاده نامناسب از اینترنت و مشکلات تحصیلی و عدم مشارکت در برنامه‌های درسی مواجه ساخته است که به تدریج همین امر باعث تشدید اعتیاد اینترنتی بین این افراد می‌گردد (۲۴).

درگاهی و رضوی در مطالعه‌ای بر روی افراد منطقه ۲ غرب تهران نشان دادند که در کاربران معنادار بهره جویی از گفتگوی اینترنتی بیشتر می‌شود و با داشتن رایانه شخصی نیز ارتباط معنی‌داری نشان داد که مشابه نتایج حاصله در این بررسی است (۴). قابل ذکر است که در مطالعه ایشان اعتیاد به اینترنت با رشته تحصیلی، تعداد آثار علمی و

تشکر و قدردانی

از همکاری معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اراک که هزینه‌های مالی این طرح را با شماره مصوب ۳۴۰ متقبل شد، صمیمانه تشکر می‌نمایم.

منابع

1. Hejazi SM, Movahedi F. [Evaluating educational portals in public health]. Health Information Management 2007; 4(1 (7)):81-8.
2. Norani MR, Pourmand A. [Acquaintance to internet and its applications in medical sciences researches]. J of Military Medicine 2000; 2(1-2):97-100.
3. Movahedmohammadi H, Irvani H. [Pattern of internet use in students of Iran agricultural faculty]. Iran Agricultural Sciences 2002; 33(4):717-27.
4. Dargahi H, Razavi SM. [Internet addiction and its related factors: a study of an Iranian Population]. Payesh 2007; 6(3):265-72.
5. Hayati Z, Sotoodeh H. [A study of effective factors in using electronic resources and the internet by academic staff in Shiraz University and the University of Medical Sciences of Shiraz]. J of Social Sciences & Humanities of Shiraz Univ 2003; 191 (37):104-19.
6. Asefzadeh S, Razaati M. [How to update physicians and dentists education after graduation]. Journal Guilan Univ Medical Sciences 2006; 15(60):95-101.
7. Young KS. Caught in the net: how to recognize the sings of internet addiction and a winning strategy for recovery. 1st ed. New York: John wiley & Sons; 1998.
8. Sunwoo K, Rando K. A study of internet addiction: status causes and remedies. J of Korean Home Economies Association 2002; 3: 1-19.
9. Bao XM. Challenges and opportunities: a report of the 1998 library survey of internet users at Seton Hall University. College & Research Libraries 1998; 59(6):535-43.
10. Ur Rehman S, Ramzy V. Internet use by health professionals at the Health Sciences Centre of Kuwait University. Online Information review; 2004; 28(1):53-60.

میزان فعالیت پژوهشی ارتباط معنی‌داری نشان داده بود که با نتایج مطالعه حاضر هم خوانی ندارد. علت این‌گونه تناقضات را می‌توان به این امر منتسب دانست که مطالعه درگاهی و رضوی بر روی تمام مردم ساکن غرب تهران انجام گرفته است و به نسبت حجم نمونه بالاتری را هم شامل بوده است. مهم‌ترین اهداف استفاده از اینترنت در شرکت کنندگان این مطالعه به ترتیب تحقیق جهت جستجوی مقالات، سرگرمی، چک کردن پست الکترونیک، آگاهی از اخبار سیاسی، ورزشی و فرهنگی و نهایتاً دوست یابی بوده است. اما در مطالعه‌ای سیوموس و همکاران در یونان بیشترین استفاده آنها از بازی‌های آن لاین و سرگرمی و در رتبه‌بندی سرویس‌های خبری و اطلاعاتی بودند (۲۷). براساس نتایج مطالعه حاضر پیشنهاد می‌گردد مطالعه مشابهی نیز بر روی اعضای هیأت علمی دانشگاه براساس میزان وابستگی به اینترنت و تاثیر آن بر میزان فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی آنها در سطح دانشگاه صورت پذیرد.

نتیجه‌گیری

از آنجا که وابستگی به اینترنت می‌تواند وضعیت تحصیلی دانشجویان را دچار تزلزل نماید و سبب کاهش معدل و افت تحصیلی آنها گردد و هم‌چنین علاوه بر اثرات آموزشی، مضرات مخرب و تهدید کننده‌ای در حیطه‌های اجتماعی برای آنها ایجاد نماید، دانشگاه باید تلاش نماید تا با ایجاد زمینه‌هایی مناسب جهت تامین نیازهای فرهنگی و پرکردن مناسب اوقات فراغت دانشجویان، تلاش نماید تا تنها در امور چون بررسی مقالات علمی و استفاده از سایت‌های خبری و فرهنگی به اینترنت نیاز داشته باشند و از هدر رفتن فرصت‌های مفید با گشت‌های بیهوده به منظور سرگرمی، بازی کامپیوتری و دوست یابی اینترنتی جلوگیری نماید.

11. Lazinger SS, Bar-Ilan J, Peritz BC. Internet use by faculty members in various disciplines: a comparative case study. *JASIS* 1997; 48(6): 508-18.
12. Salkovic-Petrisic M, Mrzljak A, Lackovic Z. Usage of the internet pharmacology resources among European Pharmacologists: a preliminary investigation. *Fundam Clin Pharmacol* 2001; 15(1): 55-60.
13. Eitel DR, Yankowitz J, Ely JW. Use of internet technology by obstetricians and family physicians. *JAMA* 1998; 280(15):1306-7.
14. Schleyer TK, Spallek H, Torres-Urquidy MH. A profile of current internet users in dentistry. *J Am Dent Assoc* 1998; 129(12): 1748-53.
15. Mohagheghzadeh MS, Abdollahi M. [Scopes and using type of internet center members of Shiraz University of Medical Sciences about center facilities and its impact on research works of them]. *Communication sciences* 2002;18(1,2):1-10.
16. Aliverdinia A. [Internet and abuse of narcotic drugs]. *Cultural and Communication Studies* 2005;1(2-3): 155-70.
17. Ershad Sarabi R, Mirzazadeh A. [The rate of using internet and full-text databases by academic members referring to the IT center of Kerman University of Medical Sciences]. *Strides in Development of Medical Education* 2007; 4(1):57-63.
18. Fortson BL, Scotti JR, Chen YC, Malone J, Del Ben KS. Internet use, abuse and dependence among students at a southeastern regional university. *J Am Coll Health* 2007; 56(2):137-44.
19. Deng YX, Hu M, Hu GQ, Wang LS, Sun ZQ. An investigation on the prevalence of internet addiction disorder in middle school students of Hunan Province. *Zhonghua Liu Xing Bing Xue Za Zhi* 2007; 28(5):445-8.
20. Ceyhan AA. Predictors of problematic internet use on Turkish university students. *Cyberpsychol Behav* 2008; 11(3):363-6.
21. Zare SH, Tavasoli Farahi M, Lakbala P. [Assessment of physician using of internet and other resources for updating his/her information in Bandar Abbas Medical University 2001]. *Hormozgan Medical University J* 2002; 6(2)33-7.
22. Baradaran M, Movahedmohammadi H, Chzari M. [Effect of internet network on educational and researchal activities of agricultural post graduate student of agricultural faculty of Tehran University]. *Agricultural scientific J*; 2004; 27(1):1-20.
23. Young, KS. Internet addiction: the emergence of a new disorder. *CyberPsycho and Behavior* 1998; 1(3): 237- 44.
24. Prasanna C, Kai S, Koong LL. Some observations on internet addiction disorder research. *J of Information Systems Education* 11(3-4):97-107.
25. Siomos KE, Dafouli ED, Braimiotis DA, Mouzas OD, Angelopoulos NV. Internet addiction among Greek Adolescent Students. *Cyberpsychol Behav* 2008;11(6):653-7.

Effect of internet addiction on educational status of Arak University of medical sciences students, spring 2009

Mohammad-beigi A^{1*}, Ghazavi A², Mohammad-salehi N³, Ghamari F⁴, Saeedi A⁵

1- Lecturer, PhD Student of Epidemiology, Department of Public Health, Arak University of Medical Sciences, Arak, Iran

2 –Lecturer, MSc of Immunology, Department of Immunology, Arak University of Medical Sciences, Arak, Iran.

3 -MSc of Epidemiology, Arak University of Medical Sciences, Arak, Iran

4- Lecturer, MSc of Occupational Health, Department of Occupational Health, Arak University of Medical Sciences, Arak, Iran

5- MD of Public Health, Arak University of Medical Sciences, Arak, Iran

Received 4 Jul, 2009 Accepted 8 Aug, 2009

Abstract

Background: Now a day, internet addiction is a common problem that defines as abuse in computer and online information. In addicted students to internet may develop many types of problem in education. This research was designed to determine the effect of internet addiction on educational status of Arak university of medical sciences students, spring 2009

Materials and Methods: This analytical cross-sectional study was conducted on 426 Arak medical university students passing at least one term of his/her course in spring 2009. A Yang standard internet addiction questionnaire applied for data gathering and after data entry was analyzed in 0.05 significant levels.

Results: Mean and standard deviation of age, average of scores and Yang internet addiction score were as 20.95±1.41, 16.13±1.38 and 32.74±14.52, respectively. Internet addiction associated with number of failed and passed total, average decline in recent terms, educational term and obtaining average score under 12 (p<0.05). But didn't associate with course, educational level and faculty of education (p>0.05).

Conclusion: Since internet addiction can affected the educational status inversely, and reduces average score and educational subsidence, endeavor for beneficial opportunities prevention is essential.

Keywords: Addiction, Internet, Students, Educational status

*Corresponding author;

Email: amohamadbeigi@yahoo.com

Address: Department of public health Paramedical faculty, Arak University of Medical Sciences, Basij Sq., Arak. Iran.